

narierne, til en Examenscommissiön, der tillige skal examinere de Seminarister, der dimitteres privat. Jeg for mit Vedkommende troer, at det er heldigt; jeg troer, der er overveieude Grund til at ønske, at en Skole ikke selv afholder Afgangsexamen over sine Disciple. Der er vistnok Betingelser, som man maa stille for, at Examinationen ved Fremmede skal blive heldig; men jeg troer, at disse Betingelser ere stillede ved Lovforslaget. Der er sikkert, og det under en Mands Vejledning, som har den største Indsigt i disse Sager, Kræfter af den Bestaffenhed, som man maa ønske, til at afholde Examen, og jeg troer derfor, at det for Seminarierne selv vil være en Binding, at Examen henlægges til en saadan Commissiön; det vil efter min Overbeviisning være en Fordeel saavel, naar man seer hen til Lærerne, som naar man seer hen til Disciplene. Lærerne ville erholde en Spore til en kraftig Virksomhed ved den Beviisning, at deres Disciple skulle prøves af Mænd, der ere udmærkede i de paagjældende Fag, det vil være dem en Gæde, at deres Disciple kunne bestaae hæderligt, og for Disciplene er det ligeledes af ikke ringe Vigtighed, at den endelige Examen stilles fra Underviisningen. Man har oftere omtalt, at Lærerne træde i et venstabeligt Forhold til Disciplene og ønske, at de komme til at bestaae vel, og det vil jeg ogsaa antage i Almindelighed er den Side, fra hvilken de kunne være meest udsatte for at see Resultatet mindre rigtigt, idet de derfor gjøre Examinationen mildere, end den burde være; men der er ved Siden heraf mange andre Hensyn, som her komme i Betragtning. Der er saaledes navnlig den Omstændighed, at enhver Lærer, især naar han bliver ældre, vænner sig til at give sin Underviisning i en vis Form. Han vænner sig til at gjøre visse Spørgsmaal, paa hvilke han fordrer visse Svar, og naar han saa modtager disse Svar, er han tilfreds. Det er nu ikke altid sagt, at saadanne rigtige Besvarelser, som Lærerne fordrer, forudsætte en grundig Kundskab hos Discipelen. Det er tværtimod muligt, og det er ikke sjældent, at Discipelen kan besvare de Spørgsmaal, der gjøres til ham, uden virkelig at forstaae Noget deraf. Derksom Discipelen derimod veed, at han ved den ende-

lige Prøve skal staae for en anden Examinator, da er det en Spore for ham til at see ud over den øieblikkelige Tilfredsstillelse, han er istand til at hve sin Lærer, ved at give det Svar, der fordrer af ham. Examen, afholdt ved en Examenscommissiön, sammensat som den bør være, er derfor en Spore for Discipelen til at søge at opnaae en grundig Kundskab i de Fag, hvori han skal examineres. Men det er dernæst ikke altid Tilfældet, at Læreren og Disciplens Forhold til hinanden er det venstabeligste. Der er mange Lærere, som have en ikke ringe Møje med at holde Disciplinen vedlige, saaledes som den bør være i en Skole, og det er ogsaa almindeligt, at det især er enkelte Disciple, fra hvem Uordenerne hidrøre. Der falder da alt Andet end venstabelige Følelser fra den vedkommende Lærer over paa disse Disciple, og det er Læreren meget vanskeligt i det afgjørende Øieblik saa fuldstændig at frigjøre sig for disse Følelser, som Tilfældet burde være, for at Examinationen kan give et fuldstændigt paalideligt Resultat. Altsaa, hvad enten man seer hen til Læreren eller Discipelen, er det efter min Overbeviisning ønskeligt for selve Lærestanstaltens Vedkommende, at Examinationen foregaaer ved Mænd, der ere udmærkede i deres Fag, men Intet have at gjøre med Lærestalten selv. Ved at stille de fra Seminarierne dimitterede Disciple sammen med dem, der dimitteres privat, vil man derhos opnaae en Sammenligning, som baade til den ene og til den anden Side er af stor Betydning. Den Omstændighed, at begge Classer af Examinander ville blive stillede lige ved Examinationen, har sin Betydning, men jeg lægger for mit Vedkommende dog kun en underordnet Vægt derpaa, hvorimod de andre Momenter, jeg har fremhævet, ere af en saadan Bestaffenhed, at jeg troer, Forslaget bør nyde Fremme, og jeg vil stemme for det.

Ordføreren: Jeg troer, at den ærede Taler, der nu satte sig, vil indrømme, at han ikke med Hensyn til Realiteten af Lovforslagets Indhold har anført et eneste Moment, der ikke allerede er anført i Betænkningen, og anført just i den Retning, i hvilken han yttrede sig. Der er i den, ligesom tidligere under Forhand-